TRIBURI CARE DISPAR

PACE SAU ILUZIE?

Prin ciocnirea cupelor de şampanie protocolare, gest de la care n-a izbutit să se sustragă nici Igor Smirnov, se încheia ceremonia de elaborare şi semnare a Convenţiei cu privire la principiile de reglementare paşnică a conflictului armat din zona nistreană a Republicii Moldova. Deşi active trei, Convenţia a fost parafată numai de două părţi — de cea moldovenească şi de cea rusă, faptul însemnînd probabil că Federaţia Rusă se prezintă în dublă ipostază: de garant, dar şi de agresor direct sau indirect. Dincolo însă de aceste aspecte oricum incoerente pentru cineva obişnuit cu anumite limpezimi şi armonii există Convenţia. Părţile rusă şi moldovenească au salutat-o fără rezerve, iar partea nistreană, cea mai filozofică, a ţinut să declare prin acelaşi Igor Smirnov că «Moldova a cedat. A înţeles că a greşit şi a cedat».

La o primă lectură, mai ales prin articolele 4, 5, 6, Convenţia creează impresia unor intenţii şi aspiraţii clare şi salutabile de pacificare şi de reintrare în normal. O lectură însă ceva mai atentă şi cu anumite raportări la un trecut nu prea îndepărtat iscă un şir întreg de întrebări. În primul rînd, dacă Rusia, aşa cum a fost şi este implicată, atacînd Republica Moldova prin mercenari, livrări de armament, printr-o extrem de importantă susţinere informativă, amestec armat — de ce devine parte garantă? Ce poate garanta? Cine e atunci, totuşi, agresorul? Cine suportă astfel consecinţele pierderii de vieţi omeneşti? Republica îşi păstrează integritatea? Despre ce fel de integritate poate fi vorba cînd o parte importantă din teritoriul acesteia e stăpînit de forţe agresoare, ostile, capabile de atrocităţi de neimaginat, de atacuri prin surprindere, de orice provocări? În baza căror legi internaţionale un grup de criminali de stat, căci aşa sînt calificaţi de orice cod de legi, ei devin deodată parteneri de discuţie, de tratative, ba mai mult li se oferă posturi în noul guvern şi alte înlesniri? Care e logica? Să înceteze focul? Dar va înceta? Şi era nevoie de multă perspicacitate ca să se vadă consecinţele unor interminabile concilieri, cedări, în sfîrşit a decretării unei stări de necesitate devenită practic butaforică? Pare o piesă cu adevărat proastă faptul cînd liderii de la Tiraspol devin implicit şi lideri recunoscuţi cu care se ciocneşte cupe de şampanie...

Conform Convenţiei în oraşul Bender menţinerea ordinei se va face de forţe de poliţie şi miliţie. E vreo noutate sub raportul efectelor unei activităţi similare de mai înainte? Nu. Şi încă un alineat din acelaşi articol 3: «Activitatea economico-administrativă este asigurată în Bender de către organele existente de autoadministrare din oraş, iar în caz de necesitate — împreună cu Comisia de control». Deci, e vorba de aceleaşi organe care au condus la crearea, sprijinirea, consolidarea organelor anticonstituţionale, la derularea evenimentelor tragice ulterioare. Cineva plăteşte pentru crimele comise?

Articolul 4: «Unităţile Armatei a 14-a a forţelor armate ale Federaţiei Ruse dislocate în Republica Moldova vor respecta cu stricteţe neutralitatea». Au respectat-o altă dată? Vor respecta-o de acum înainte? De ce s-au implicat? Mai departe: «Cele două părţi în conflict (care? Ştim că în conflict e Tiraspolul susţinut de oficialităţile moscovite şi nemijlocit de aceeaşi Armată a 14-a care nu a acţionat, dincolo de aparenţe decît din indicaţiile oficiale de la Moscova — n.n.), îşi asumă obligaţia de a respecta neutralitatea şi de a se abţine de la orice acţiuni ilicite faţă de patrimoniul militar, faţă de militarii acestei armate şi membrii familiilor lor». Cine totuşi nu a respectat neutralitatea şi nu s-a «abţinut de la orice acţiuni ilicite...»?

...Da, Federaţia Rusă recunoaşte (s-ar zice) integritatea Republicii Moldova. Dar cine a stimulat şi susţinut separatismul transnistrean? Şi cine (după ce logică?) a recunoscut (în baza aceleiaşi Convenţii) «republica nistreană»? Şi să -mi permiteţi şi cîteva întrebări ce ar ţine, eventual, de bună creştere. Şi-a cerut Ruţkoi scuze pentru «obrăzniciile» comise si ..... la adresa românilor (inclusiv a românilor moldoveni), la adresa unor cadre din conducerea Republicii Moldova? Şi-a cerut scuze Elţin fie şi pentru frazele rostite la aeroport, sau pentru valul de dezinformări, calomnii din presa rusă?...

Să sperăm însă că toate aceste elemente problematice sînt detalii care au scăpat din vedere din cauza grabei cu care a fost semnat documentul şi mai ales că pe parcurs se vor găsi mecanismele de instalare a unei păci echitabile, autentice cu eliminarea din zonă a tuturor elementelor agresoare şi cu pedepsirea pe măsură a criminalilor de stat. Şi abia după aceea poate că se va instala în sfîrşit pacea. Una trainică şi multrîvnită. Să sperăm... Între timp aflăm despre sosirea primelor batalioane din divizia Tula. Sînt unităţi de elită ale căror pregătire le depăşeşte în anumite privinţe, anunţă agenţia ITAR-TASS, pe renumitele «berete verzi» americane. Rămîne să vedem ce ne mai paşte şi, eventual, cine? De fapt e nevoie de ceva mai mult?!...

V. GH.

P.S. *Cîte cineva foarte grăbit în a demonstra că e receptiv la termeni noi, flutură harnic sintagma «partidul războiului», încercînd să-l găsească în «camera neagră» din care acesta lipseşte. Ar fi bine să citească sau să revadă interviul cu dl Kozîrev din «Izvestia» şi să nu tulbure propagandistic apele arătînd cu degetul spre alţii uitînd să-l îndrepte spre... sine.* ■

ARMATA ROŞIE DIN NOU «ELIBERATOARE»

Diavolul se ascunde în detalii, spune un proverb de prin vestul Europei. Dacă mai era cineva care să se îndoiască de capitularea, practic necondiţionată, a echipei guvernante de la Chişinău în faţa dinozaurului imperial moscovit, prin semnarea convenţiei Elţin-Snegur, acum lucrurile sînt cît se poate de clare pentru toată lumea. S-a «negociat», la repezeală, între «experţi militari», demarcarea zonelor de securitate pe Nistru. Iar într-un timp record, s-a şi căzut la învoială. Într-un răstimp cînd bieţii experţi ai Republicii Moldova, nici n-au avut probabil timpul fizic să-şi scoată din mape dosarele. Ce s-a hotărît? Trei zone de securitate şi componenţa forţelor mixte «pentru menţinerea păcii şi ordinii de drept în zona conflictului armat». Mixte? Să fim serioşi, ex-tovarăşi moscoviţi! Mixte, poate după principiul un cal-un pui. Sau după principiul, nu fifty-fifty, ci frăţesc, adică din 10 batalioane de infanterie motorizată cu maşini blindate, 6 batalioane ale Federaţiei Ruse şi cîte 2 batalioane ale Republicii Moldova şi ale, ceea ce pudic se numeşte, «formaţiunilor paramilitare din stînga Nistrului». Deci, pe teritoriul unui stat independent şi suveran, 6 batalioane ale armatei de ocupaţie, samavolnic rămasă în afara graniţelor Rusiei, 2 batalioane de adunături mercenare şi numai 2 batalioane ale armatei statului agresat, pe propriul lui teritoriu! E posibil oare ca în oraşul Tighina, cetate a lui Ştefan cel Mare, supus unei agresiuni şi terori criminale — în condiţii de n-aude n-a vede din partea Bucureştiului oficial şi a Occidentului — «pacea şi ordinea de drept» să o asigure, în exclusivitate, 3 batalioane ale Federaţiei Ruse?

Şi toate aceste fărădelegi se petrec ca şi cum toată lumea ar fi surdă, oarbă şi mută.

Cum aproape neobservate au trecut înlăturarea de la conducerea guvernului din Chişinău a dlui Mircea Druc, demiterea succesorului său Valeriu Muravschi, scoaterea din guvern a titularilor a două portofolii cheie: Internele şi Securitatea publică. Şi a altor miniştri, înlocuiţi, în mare parte de oameni care nici măcar nu pot bîigui cîteva vorbe în limba oficială a statului pe care sînt desemnaţi să-l conducă. Echipa agrariană, a colhoznicilor snegurişti, se (re)instalează temeinic la cîrma puterii în Chişinău.

Apoi: mai fusese vorba ca forţele, atît de frumos numite, de menţinere a păcii şi ordinii pe Nistru să aibă o componentă mai presus de orice suspiciune. Chişinăul propusese la un moment dat şi participarea unor unităţi militare din România şi Bulgaria. Bulgarii, pînă mai ieri îngrijoraţi peste poate de situaţia bulgarofonilor din Republica Moldova, s-au desistat elegant. Oare la sugestia cui? Iar Bucureştiul bîiguit-o ca de obicei, virtutea şmecheriei fiind duzină că dacă trebuie merge, oricum nu e vina lui. Alţii ar fi aceia care vezi Doamne, bete-n roate (Bucureştiul oficial, ar face totul să facă totul), dar n-ar dori numai de el. E bine să spunem renunţările acestea succesive nu ar putea, nu vor putea fi neobservate. Totul se consemnează. Şi pentru totul se va da scama.

Dar pînă la judecata istoriei — ce nu şi a contemporanilor — ajungem pînă una-alta în situaţia ca armata imperială ex-Roşie, ex-Sovietică «eliberatoare», să fie forţa care să asigure pacea şi ordinea pe Nistru. Adică, lupul să fie paznicul stînei.

Pe cine vreţi să păcăliţi, stimaţi politicieni moscoviţi şi taciţi comparse — ai lor — de la Chişinău şi Bucureşti?

Corneliu VLAD

(Reprodus din «Romînia liberă»)

Rusia şi C.S.I.

MIRCEA SNEGUR SCOATE TRANSNISTRIA LA MEZAT

«Stabilirea, prin metode politice, inclusiv pe cale parlamentară a unui statut special, în componenţa Republicii Moldova, pentru teritoriul de pe malul sting al Nistrului din zona nistreană.

Acordarea populaţiei de pe malul sting al Nistrului din zona nistreană a dreptului de a-şi hotărî singură soarta în cazul modificării statutului de stat al Republicii Moldova».

Aceste două puncte, între altele, sînt prevăzute în acordul semnat la Kremlin pe 21 iulie de către preşedinţii Elţin şi Snegur, cu privire la reglementarea conflictului din Transnistria.

Ele vin să consfinţească, nici mai mult, nici mai puţin, decît federalizarea aşa-numitei Republici Moldova, iar în cazul unirii ei cu România, dau libertate de decizie separatiştilor rusofoni.

Acordul, semnat fără participarea României şi Ucrainei, dar în prezenţa liderului separatist Igor Smirnov, este cea mai mare gafă politică a preşedintelui Snegur, din ultimii doi ani. Semnătura dată la Kremlin va constitui cea mai importantă armă a lui Snegur în lupta sa cu forţele unioniste. Acestea vor putea fi şantajate cu pierderea Transnistriei în cazul realipirii la România. Mai mult, ele vor putea fi scoase în afara legii pentru că, «atentează la integritatea teritorială a Republicii Moldova».

În plus, prin excluderea României şi Ucrainei de la tratative, reîntregirea ţării nu va mai fi posibilă printr-un acord bilateral cu Ucraina, în urma căruia să ni se restituie Bucovina de Nord şi Ţinutul Herţei în schimbul Transnistriei. Pentru că, iată, rusofonilor li se dă dreptul de a-şi decide singuri soarta «în cazul modificării statutului de stat al Republicii Moldova».

Hotărît lucru, Snegur ar da orice doar pentru a-şi păstra scaunul călduţ de preşedinte la Chişinău. Snegur-fără-de-ţară...

Adrian PĂTRUŞCA

(«Dreptatea», iulie 1992)

ATACURI ANTIROMÂNEŞTI ÎN PRESA DE LA CERNĂUŢI

Corespondentul A.I.P. PRESS de la Cernăuţi semnalează faptul că cu prilejul marea sărbătoare a canonizării lui Ştefan cel Mare şi Sfînt – Putna, 3 iulie 1992 – presa ucraineană locală şi-a intensificat atacurile asupra militanţilor societăţilor culturale româneşti. După cum se ştie, la începutul lunii iulie, mii de bucovineni din Bucovina ocupată în urma pactului Ribbentrop-Molotov au trecut graniţa pentru a fi prezenţi la canonizarea voievodului-erou. Ucrainenii ripostează prin mass-media considerînd acest gest ca fiind exces de naţionalism.

Orice articol publicat în «Ţara» reflectă punctul de vedere al semnatarului şi nu coincide neapărat cu cel al redacţiei sau al conducerii F.P.C.D.

Redactor-şef Ştefan SECĂREANU

ADRESA REDACŢIEI: 277014, Chişinău, str. Nicolae Iorga, 5.

TELEFOANE: redactor-şef — 24-44-27; redactor-şef adjunct — 23-45-09; var. rusă, secţia scrisori şi contabilitatea — 23-44-31.

Ziarul apare săptămînal, în fiecare marţi, în limbile română şi rusă.

Indice: 67827. Com. nr. 3740.

Tiparul: Tipografia Editurii «Universul», str. Vlaicu Pîrcălab, nr. 45.

Tipar ofset 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0